

ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE

Právo na ochranu: život bez násilí

Článek 4 (Právo na ochranu): Vlády jednotlivých zemí mají odpovědnost za to, že práva dětí jsou dodržována, respektována a naplňována v praxi. Když stát ratifikuje Úmluvu o právech dítěte, zaváže se k revizi svého právního systému. To zahrnuje také přizpůsobení sociálního systému, právního řádu, zdravotní péče a vzdělávacího systému zájmům dětí. Vlády jsou povinny přijmout potřebné kroky k tomu, aby byly základní standardy obsažené v této úmluvě dodržovány. Všichni musí pomoci rodinám ochraňovat děti a vytvářet pro ně kreativní prostředí.

Článek 11 (Únos): Zástupci států by měli učinit takové kroky, které povedou k eliminaci únosů dětí z jejich země. Tento článek se také podrobně zabývá únosy jedním z rodičů bez souhlasu toho druhého. Tématem se zabývá také takzvaný opční protokol, který specifikuje postoj k dětské prostituci, šíření dětské pornografie a obchodování s dětmi.

Článek 19 (Ochrana před veškerými formami násilí): Děti mají právo být ochráněny před násilím a fyzickou či psychickou újmou. Zástupci jednotlivých zemí by se měli ujistit, že je o děti pečováno řádně a jsou ochráněny před násilím, zneužíváním a týráním ze strany rodičů či kohokoliv z jejich okolí. Otázku disciplíny a výchovy Úmluva o právech dítěte nespécifikuje a nezmiňuje, které tresty rodiče mohou při výchově použít. Avšak veškeré fyzické tresty jsou odmítány. UNICEF věří, že jsou i jiné cesty, jak dětem vysvětlit správné chování a představy rodičů o jejich dodržování - bez použití násilí. Ve většině zemí zákony specifikují, za jakou hranici rodiče nemohou při trestání dětí zajít.

Článek 20 (Děti z nefunkčních rodin): Děti, o které se nemůže z různých důvodů postarat jejich rodina, mají nárok na speciální péči a musí se o ně starat lidé, kteří respektují jejich práva, etnický původ, víru, kulturní či náboženské zvyklosti.

Článek 21 (Adopce): Děti mají právo na ochranu a péči, když vyrůstají u adoptivní rodiny či v pěstounské péči. Na prvním místě musí být vždy to, co je nejlepší pro konkrétní dítě. Toto pravidlo platí v jejich rodné zemi či v zemích, do kterých se přestěhovaly.

Článek 22 (Děti uprchlíků): Děti mají stejná práva, i když ztratily domov a mají status uprchlíků.

Článek 32 (Dětská práce): Vlády jednotlivých zemí musí ochraňovat děti před výkonem práce, která je nebezpečná a mohla by poškodit jejich zdraví, narušit jejich správný vývoj či možnost vzdělání. Přestože Úmluva o právech dítěte chrání děti před nebezpečnou prací, nic nebrání rodičům, aby požadovali po svých dětech pomoc s domácími pracemi, které jsou vhodné pro jejich věk. Pokud děti pomáhají rodičům v jejich podnikání či na rodinné farmě, úkoly, které plní, musí být bezpečné a vhodné pro jejich fyzickou i psychickou kondici. Žádná práce by neměla narušovat právo dětí na vzdělání, právo na odpočinek a právo na hru.

Článek 33 (Drogová závislost): Vlády jednotlivých zemí musí použít veškeré možné metody, jak zabránit dětem dostat se do kontaktu s drogami a stát se obětí drogových kartelů.

Článek 34 (Sexuální zneužívání): Vlády jednotlivých zemí by měly ochraňovat děti před všemi možnými sexuálními útoky a zneužíváním. Tomuto tématu se podrobně věnuje takzvaný opční protokol zaměřený na téma dětské prostituce a dětské pornografie.

Článek 35 (Obchod s dětmi): Zástupci jednotlivých zemí by měli využít všechny své pravomoce k tomu, aby zabránili obchodu s dětmi. Tomuto tématu se podrobně věnuje jeden z takzvaných opčních protokolů.

Článek 36 (Další formy zneužívání): Děti musí být chráněni před všemi formami zneužití, včetně zneužití jejich práv a výlučného společenského postavení.

Článek 37 (Tresty): Nikomu není dovoleno, aby trestal děti krutým a ponižujícím způsobem. Děti, které poruší zákon, nesmí být trestány krutě a necitelně. Děti by neměly být trestány tak, že budou zavřeny do věznic spolu s dospělými, děti musí být stále v kontaktu se svou rodinou, nemusí být odsouzeny k trestu smrti a na doživotí.

Článek 38 (Válka a ozbrojené konflikty): Zástupci jednotlivých zemí musí udělat vše, co je v jejich silách, aby ochránili děti před válkou. Děti mladší 15 let nesmí vstupovat do armády, účastnit se bojů a být rekrutováni. Opční protokol, který se zabývá právy a postavením dětí ve válce, nastavuje věkovou hranici pro možný vstup do armády na 18 let.

Článek 39 (Rehabilitace dětských obětí): Děti, který se staly obětmi zneužití, mají nárok na speciální péči, terapeutickou pomoc a pomoc při znovuzařazení do společnosti. Značná pozornost by měla být věnována obnově jejich pevného zdraví, sebevědomí a sebeúcty.

Článek 40 (Soud s mladistvými): Děti, které jsou obviněny z porušení zákona, mají právo na legitimní soudní proces a obranu svých práv. Vlády jednotlivých zemí musí stanovit minimální věkovou hranici, od které mají děti právní odpovědnost a je možné se spolehnout na věrohodnost jejich slov a úsudku.

Článek 41 (Respekt k národnímu standardu): Pokud poskytují národní zákony lepší ochranu, než která je stanovena v Úmluvě o právech dítěte, jsou tyto zákony považovány za platné.